

PROTOKÓŁ
z kontroli sprawdzającej

Jednostka kontrolowana: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie, ul. Rawska 8
95-030 Rzgów, pow. łódzki-wschodni.

Kierownik jednostki: Pani Joanna Zdanowicz zajmuje stanowisko od 1 czerwca 2004 roku.

Jednostka kontrolująca: Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Wydział Polityki Społecznej
ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź.

Kontrolujący: Na podstawie upoważnienia Wojewody Łódzkiego wydanego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi znak: PS-III.431.1.2015 Nr 1/2015 z dnia 9 stycznia 2015 roku, kontrolę przeprowadziły:
Maria Józwiak – st. inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru w Pomocy Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi
- osoba kierująca zespołem inspektorów,
Lidia Dworak – st. inspektor wojewódzki w ww. Oddziale.

Termin kontroli: 12, 13 i 14 stycznia 2015 roku.

Okres objęty kontrolą: od dnia 9 października 2013 r. do 31 grudnia 2014 r.
Okres objęty kontrolą ustalono od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

Przedmiot kontroli: Ocena realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w dniu 3 września 2013 roku po kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach 10-12 lipca 2013 r.

Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli.

Ustaleń kontrolnych dokonano na podstawie:

- analizy dokumentów,
- informacji uzyskanych od kierownika jednostki i pracowników socjalnych.

W dniu 8 września 2013 r. po kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach 10-12 lipca 2014 r. wydano niżej wymienione zalecenia pokontrolne z niezwłocznym terminem ich realizacji:

1. Spełnić wymagania określone w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej odnośnie zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Przeprowadzać wywiady środowiskowe zgodnie z art. 107 ustawy o pomocy społecznej oraz § 2 ust. 1 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a dochód wyliczać na podstawie art. 8 ustawy o pomocy społecznej.
3. Przeprowadzać wywiady środowiskowe z osobami posiadającymi zdolność do czynności prawnych i wydawać decyzje osobom mającym zdolność do czynności prawnych.

4. Wydawać decyzje w sprawie świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z art. 106 ustawy o pomocy społecznej oraz zgodnie z art. 107 Kpa.
5. Przeprowadzić postępowanie w sprawie świadczenia nienależnie pobranego zgodnie z art. 98 i 104 ustawy o pomocy społecznej.
6. Prowadzić postępowania w sprawie świadczeń z pomocy społecznej w terminie przewidzianym w art. 35 § 3 Kpa.

Kierownik MOPS w Rzgowie nie wniosła zastrzeżeń do ww. zaleceń pokontrolnych. Pismem znak Or.0902.1.2013 z dnia 8 października 2013 r. poinformowała o sposobie ich realizacji (załącznik nr 1).

W odniesieniu do poszczególnych zaleceń zespół kontrolujący w toku czynności kontrolnych ustalił:

Ad. 1. Kierownik MOPS nie złożyła wniosku do Rady Miejskiej w Rzgowie o zwiększenie środków w budżecie na 2014 r. w celu zatrudnienia 5-tego pracownika socjalnego. W ww. piśmie w dniu 8 października 2013 r. poinformowała Wojewodę, że przedmiotowy wniosek zostanie złożony.

Kierownik jednostki w trakcie kontroli złożyła wyjaśnienie informując, że zgodnie z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym MOPS powołanym Zarządzeniem Kierownika nr 20A/2012 z dnia 1 października 2012 r. nie było możliwości zatrudnienia jeszcze jednego pracownika socjalnego z uwagi na zapis dopuszczający zatrudnienie wyłącznie 4 pracowników socjalnych - zmiana Regulaminu nastąpiła w dniu 8 września 2014 roku. Zdaniem kierownika nie było potrzeby zatrudniania nowego pracownika, ponieważ od 1 stycznia 2015 roku zmieniają się przepisy odnośnie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych (załącznik nr 2).

Biorąc pod uwagę, że w okresie od 9 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2014 roku wymóg art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej nie został spełniony, należy stwierdzić brak realizacji zalecenia w powyższym zakresie.

Ad. 2. W okresie objętym kontrolą MGOPS w Rzgowie prowadził 32 sprawy dotyczące zasiłków stałych.

Zespół inspektorów zgodnie z programem kontroli wylosował do badania 19 indywidualnych spraw klientów korzystających z zasiłku stałego (60% ogólnej liczby spraw dotyczących zasiłków stałych), były to sprawy o nr: MOPS.4210.08.2013, MOPS.4210.03.2013, MOPS.4210.12.2013, MOPS.4210.24.2012, MOPS.4210.04.2014, MOPS.4210.10.2013, MOPS.4210.19.2013, MOPS.4210.19.2012, MOPS.4210.03.2014, MOPS.4210.11.2012, MOPS.4210.07.2013, MOPS.4210.18.2013, MOPS.4210.07.2014, MOPS.4210.02.2013, MOPS.4210.22.2012, MOPS.4210.18.2012, MOPS.4210.15.2013, MOPS.42.10.21.2012, MOPS.4210.06.2014.

Większość świadczeniobiorców mieści się w przedziale wieku 55-60 lat, najmłodszy zasiłkobiorca ma 45 lat.

W większości spraw klientów wywiady środowiskowe nie były przeprowadzone zgodnie z wymogami przepisów określonych w art. 107 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie wywiadu środowiskowego.

Kwestionariusze wywiadów środowiskowych nadal są niewłaściwie wypełniane, szczególnie w zakresie ustalania sytuacji rodzinnej, majątkowej i dochodowej, w których wiele rubryk jest

niewłaściwie wypisywanych, kwestionariusze wywiadów są wypełniane niestarannie, nieczytelnie, posiadają skreślenia (załącznik nr 3). W toku kontroli stwierdzono, że nie zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe u osób zobowiązanych do alimentacji (sprawy: MOPS.4210.07.2014, MOPS.4210.24.2012, MOPS.4210.02.2013, MOPS.4210.19.2013, MOPS.4210.03.2014, MOPS.4210.08.2013, MOPS.4210.11.2012, MOPS.4210.10.10.2013). W przypadku sprawy nr MOPS.4210.18.2013 wywiad środowiskowy u matki klienta przeprowadzono nieprawidłowo, bez ustalenia wysokości dochodu.

W większość badanych spraw uznano, że klienci prowadzą jednoosobowe gospodarstwo domowe, pomimo wspólnego zamieszkiwania z rodzicem, dziećmi lub rodzeństwem. W kilku przypadkach osoby, z którymi klienci wspólnie zamieszkują pokrywają koszty energii elektrycznej i koszty związane z utrzymaniem domu (podatku od nieruchomości, ogrzewania budynku) a pracownik socjalny w wywiadzie środowiskowym nie wyjaśnia powodów tych sytuacji. W aktach spraw brakuje oświadczeń o prowadzeniu oddzielnego gospodarstwa każdej z osób wspólnie zamieszkujących, co pozwalałoby jednoznacznie potwierdzić prowadzenie jednoosobowego gospodarstwa domowego. W większości wywiadów osoby wspólnie zamieszkujące z klientem nie są wpisywane we właściwym miejscu tj. w cz. I pkt 11 kwestionariusza wywiadu środowiskowego pracownik socjalny niewłaściwie ustala sytuację rodzinną świadczeniobiorcy, np. w sprawie MOPS.4210.24.2012 z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego wynika, że klientka ma matkę, dwóch dorosłych synów i męża (synowie i matka zamieszkują pod tym samym adresem). Pracownik socjalny nie wpisał żadnych informacji o mężu i nie przeprowadził wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do alimentacji (u męża, synów, matki). Matka jest opiekunem prawnym klientki i deklaruje dobrowolną pomoc na jej rzecz. W aktach tej sprawy również brakuje oświadczeń o prowadzeniu oddzielnych gospodarstw domowych. Zgodnie z § 2 ust. 4 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego pracownik socjalny przeprowadzając wywiad środowiskowy bierze pod uwagę sytuacje mogące mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanej pomocy.

W przypadku sprawy nr MOPS.4210.11.2013 pracownik socjalny w wywiadach środowiskowych stwierdza, że klient jest uzależniony od alkoholu, nadużywa go, także w trakcie wizyt pracownika bywa w stanie nietrzeźwym, a nawet pracownik był świadkiem zakupu „reklamówki win”. W kolejnych wywiadach są zapisy mówiące o uzależnieniu od alkoholu oraz zapisy o treści: „ ma wpadki alkoholowe”. Pomimo stwierdzonego uzależnienia klienta i marnotrawienia środków finansowych pracownik socjalny wnioskuje o pomoc pieniężną i nie tylko w formie zasiłku stałego, ale również w formie zasiłków celowych. Wnioskowaną pomoc każdorazowo akceptuje kierownik MOPS. Biorąc pod uwagę powyższe, w przypadku takich klientów, przy planowaniu i akceptowaniu pomocy należy stosować przepis zawarty w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto w 10 przypadkach (MOPS.4210.07.2014, MOPS.4210.02.2013, MOPS.4210.03.2013, MOPS.4210.04.2014, MOPS.4210.24.2012, MOPS.4210.8.2013, MOPS.4210.22.2012, MOPS.4210.11.2012, MOPS.4210.21.2012, MOPS.4210.12.2013 w aktach spraw brakuje zaświadczeń z ZUS-u, KRU-su o niekorzystaniu z ewentualnie należnych świadczeń lub dokumentów potwierdzających złożenie wniosku o przyznanie świadczenia. W trzech przypadkach zaświadczenia z KRUS-u i ZUS-u zostały dostarczone w II połowie 2014 r.

W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy nadal nie jest realizowany zapis art. 107 ust. 4 o konieczności sporządzania wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. W 10 sprawach: MOPS.4210.03.2013, MOPS.4210.24.2012, MOPS.4210.19.2013,

MOPS.4210.07.2013, MOPS.4210.12.2013 MOPS.4210.18.2013, MOPS.4210.11.2012, MOPS.4210.10.2013, MOPS.4210.21.2012, MOPS.4210.18.2012 wywiady były przeprowadzone po terminie od kilku dni do kilku miesięcy (MOPS.4210.18.2012 wywiad przeprowadzony w dniu 17 stycznia 2014 r., aktualizacja wywiadu 10 października 2014 r.). Większość klientów posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do podjęcia pracy w warunkach pracy chronionej. W aktach spraw tych klientów brakuje dokumentów potwierdzających rejestrację klientów w PUP jako osób poszukujących pracy. Po zbadaniu ww. spraw stwierdzono, że zalecenie w powyższym zakresie nie zostało zrealizowane.

Ad. 3. Na podstawie badanych dokumentów stwierdzono, że wywiady środowiskowe były sporządzone na rzecz osoby ubezwłasnowolnionej i podpisane przez opiekuna prawnego. Wywiad z dnia 13.11.2014 r. podpisał opiekun prawny i osoba ubezwłasnowolniona. Kontrolujący uznają realizację zalecenia.

Ad. 4. W toku kontroli dokonano analizy 4 decyzji przyznających zasiłek stały (decyzje o nr: MOPS4210.06.2014 z dnia 20.10.2014 r., MOPS.4210.18.2013 z dnia 16.10.2013 r., MOPS.4210.04.2014 z dnia 22.09.2014 r., MOPS.4210.07.2014 z dnia 19.11.2014 r.- załącznik nr 4). W powyższych decyzjach podstawa prawna nie została powołana dokładnie, nie wskazano przepisów mających zastosowanie w sprawie, np. art. 36 ustawy o pomocy społecznej powołano w całości (wszystkie świadczenia z pomocy społecznej) zamiast wskazać rodzaj świadczenia określonego w decyzji.

W rozstrzygnięciach ww. decyzji przyznano świadczenia zdrowotne, cyt. „pod warunkiem, nie podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu w okresie pobierania świadczenia” co oznacza, że prawo do tych świadczeń nie zostało jednoznacznie ustalone. Uzasadnienie faktyczne badanych decyzji były tej samej treści dla wszystkich świadczeniobiorców.

Uzasadnienie decyzji powinno zawierać fakty i przywoływać okoliczności uznane w rozstrzygnięciu decyzji, tj. opis sytuacji klienta wynikający z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego.

W związku z powyższym ww. decyzje nie spełniają wymogów określonych w art. 107 Kpa.

W badanych przypadkach wymóg art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej został spełniony.

W dwóch przypadkach wydano decyzję o wygaśnięciu świadczenia osobom zmarłym. Decyzje zawierają pouczenia o prawie odwołania od decyzji oraz informacje dotyczące zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Ponadto w jednym przypadku skierowano ją do osoby zmarłej zamiast a/a (załącznik nr 5).

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane w zakresie art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast nie zrealizowano zalecenia w części dotyczącej art. 107 Kpa.

Ad. 5. W MOPS w Rzgowie w badanym okresie prowadzono dwa postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń. W jednym przypadku był to zasiłek stały w kwocie 30 zł pobrany w kwietniu 2013 r. (sprawa nie załatwiona do dnia poprzedniej kontroli, tj. do 12 lipca 2013 r.). W drugim przypadku postępowanie dotyczyło nienależnie pobranego świadczenia

w okresie od kwietnia 2012 roku do kwietnia 2013 r. Postępowanie było prowadzone od maja 2013 r. a zakończyło się w styczniu 2014 roku. W związku z powyższym w tej sytuacji należało zbadać całość dokumentacji prowadzenia ww. postępowania. W pierwszym przypadku decyzję o zwrot nienależnie pobranego świadczenia MOPS wydał w dniu 20 lipca 2013 r. Zwrot nastąpił w dniu 20 sierpnia 2013 r., tj. po uprawomocnieniu się decyzji. W drugim przypadku postępowanie w sprawie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (notatka służbowa pracownika socjalnego) wszczęto w dniu 28 maja 2013 r. MOPS w Rzgowie decyzję o zwrot nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 5.054,66 zł wydał w dniu 2 lipca 2013 r., natomiast klient odbiór decyzji potwierdził w dniu 27 września 2013 r. W aktach sprawy brak informacji o braku możliwości wcześniejszego odbioru decyzji przez klienta. Zgodnie z ww. decyzją zwrotu nienależnie pobranych świadczeń należało dokonać w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji, natomiast zwrot następował w ratach od czerwca 2013 r. do stycznia 2014 r. Taki sposób spłaty nie został określony w decyzji ani też w innym dokumencie.

W aktach spraw tych klientów brak było: dokumentu o wszczęciu postępowania w sprawie nienależnie pobranego świadczenia, dokumentu zapoznającego klienta o zgromadzonych dowodach w sprawie. W drugim przypadku do akt sprawy dołączono oświadczenia klienta o sytuacji majątkowej zawierające nieprawdziwe informacje złożone pod odpowiedzialnością karną. W dniu 22 sierpnia 2014 r. klient ponownie złożył oświadczenie o stanie majątkowym podając nieprawdziwe informacje dotyczące posiadania gruntów rolnych, a pracownik socjalny na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego i załączonych dokumentów wnioskuje ponownie o zasiłek stały z uwagi na długotrwałą chorobę. Ponadto w wywiadzie brak jakichkolwiek informacji na temat wydatkowanej kwoty ze sprzedaży działki (130.000 zł) w 2012 r. Zasiłek stały ponownie został przyznany od miesiąca sierpnia 2014 r. do 31 października 2014 r. (na okres ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności).

Postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń są postępowaniami administracyjnymi i należało je prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym z art.10, art. 61 Kpa oraz zgodnie z art. 98, art. 104, art. 107 ustawy o pomocy społecznej . Powyższe postępowania prowadzone było z naruszeniem przepisów art. 10 i 61 Kpa. Ponadto postępowanie w drugim przypadku prowadzone było z naruszeniem art. 104 ust. 3 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Zalecenie pokontrolne nie zostało zrealizowane.

Ad. 6. Decyzja nr MOPS.4210.04.2014 z dnia 22 września 2014 r. została wydana po terminie wskazanym w art. 35 § 3 Kpa. Klient zgłosił się w dniu 20 sierpnia 2014 r. , Wymaganą dokumentację wraz z wywiadem środowiskowym zgromadzono w dniu 22 sierpnia 2014 r., decyzję otrzymał w dniu 25.09.2014 r.

Zalecenie w powyższym zakresie nie zostało zrealizowane.

Po przeprowadzonej kontroli sprawdzającej zespół inspektorów stwierdza, że z wydanych 6 zaleceń pokontrolnych nie zrealizowano zaleceń ujętych w pkt 1, 2, 5, 6 . W przypadku zalecenia ujętego w pkt 4 prowadzone postępowania spełniają wymogi określone w art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, natomiast wydawane przez MOPS decyzje administracyjne nie spełniają wymagań określonych w art. 107 Kpa. Zalecenie zawarte w pkt 3 zostało zrealizowane.

Brak realizacji zaleceń skutkuje niewłaściwym funkcjonowaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie.

Kontrolowaną jednostkę oceniono negatywnie.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Zgodnie z § 16 ust. 1, 2, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje:

1. Prawo odmowy podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.
2. Prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia składa się na piśmie do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu kontroli, odsyłając jednocześnie do tut. Wydziału dwa niepodpisane egzemplarze.

Jednostka kontrolowana:

Zespół inspektorów
WOJEWÓDZKI

mgr Maria Józwiak

STARSZY INSPEKTOR
WOJEWÓDZKI

Lidia Dworak

Rzgów, dn. ....

Łódź, dn. 30.01.2015 r.